

Chojnacki, Jakub

Co nowego w sprawie "Drzwi Płockich"

Notatki Płockie 17/5-69, 25

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

...oraz adresy niektórych spośród nich i miejsca pracy z 1939 r.:

- ppor. Kiszakiewicz Jan — akcyzowy — Ostrów Mazowiecki
- ppor. Kleitz Karol — ziemianin — Żabin, pow. Maków Maz., p-ta Karniewo
- ppor. Duszczyk Jan — urzędnik magistratu — Pułtusk, ul. Rynek
- ppor. Wadach Józef — PKO — Warszawa, ulica Dmochowskiego 2 m. 20 tel. 883-69
- ppor. Staniszewski Roman — sędzia z Płocka, Warszawa, ul. Wilcza 18
- ppor. Kiołdas — naucz. szkoły powsz. w Grabówcu, pow. Pułtusk
- ppor. Ostrowicki Alfons — Wielgie — zam. Lipno, ul. Gdańska 35
- ppor. Kępczyński Klemens — Chrostkowo-Ksawery (pow. Lipno)
- ppor. Brzeziński Eugeniusz — buchalter — Warszawa, Al. Jerozolimskie 16 m. 10
- ppor. Poleralski Stanisław — dziennikarz — Warszawa, ul. Hoża 25/19
- ppor. Obrębski Stefan — naucz. szk. powszechnej w Przeradowie, pow. Maków Mazowiecki, p-ta Szelków

- ppor. Nowak Władysław — naucz. szk. pow. w Woli Wierzbowej, pow. Ciechanów
- ppor. Brzeziński Wacław — SGH — profesor — Warszawa, Al. Niepodległości 225 m. 6
- ppor. Napiórkowski Stefan — naucz. szk. powsz. W Płomianach, pow. Maków Mazowiecki
- ppor. Mathis Józef — naucz., kier. szk. powsz. w Różanie
- ppor. Licki Józef — naucz. szk. powsz. w Serocku
- ppor. Goliński Juliusz — adwokat — Warszawa, Nowy Zjazd 7/15 obecny: (wrzesień 1939 r.) — Skolimów, ul. Długa — willa Jutrzenka
- ppor. Kakietek Aleksander — redakcja sportowa — Warszawa, ul. Malczewskiego 5 m. 12 tel. 516-40 (w radio pseud. „Reksza”)
- ppor. Pieśla Jerzy — prokurator — Warszawa, ul. Żurawia 32 lub Szeroka 7
- ppor. Grabarczyk Aleksander — sekretarz Sądu — Kluczbork, pow. Mława.

Na tym kończą się notatki, które w formie autentycznej zawierają niewątpliwie bogatą treść wspomnieniową tragedii wrześniowej.

JAKUB CHOJNACKI

Co nowego w sprawie „Drzwi Płockich”

W poprzednim numerze kwartalnika „Notatki Płockie” (Nr 4/68, lipiec—wrzesień 1972 r. str. 48—49) w artykule „Kopia Drzwi Płockich” wystawiona w Muzeum Historycznym miasta stołecznego Warszawy” podana została informacja, że po wystawieniu w lipcu 1972 r. w Muzeum Narodowym w Szczecinie, a w następnym miesiącu w Warszawie, kopię romańskich, katedralnych „Drzwi Płockich” przywieziono w dniu 1 września 1972 r. do Płocka.

Zdeponowano ją tymczasowo w Muzeum Mazowieckim (Okręgowym) na Zamku Książąt Mazowieckich — celem poddania ostatecznym zabiegom „kosmetycznym” — w czasie prac przy adaptowaniu romańskiego portalu płockiej bazyliki katedralnej do osadzenia w nim „Drzwi”.

Aktualna sytuacja przedstawia się następująco (wg stanu w dniu 8 grudnia 1972 r.): W ostatnich tygodniach Pracownia Projektowa P. P. Pracowni Konserwacji Zabytków w Szczecinie opracowała trzy koncepcje przebudowy portalu w katedrze (m. in. chodzi o wysokość; szerokość portalu jest taka jak w XII wieku).

W dniu 20 października na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie odbyło się posiedzenie Rady Technicznej, na którym koncepcje przebudowy zatwierdzono — sugerując wybór koncepcji pierwszej. Opracowane warianty zostały przedłożone — za pośrednictwem Towarzystwa Naukowego — do akceptacji Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Wydziale Kultury Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie.

Główny Konserwator Zabytków mgr Wacław Kowalczyk-Kochanowski w piśmie z dnia

30.XI.1972 r. L. dz. KL. III/685/239/72 zakomunikował, że za najbardziej odpowiednią propozycję uznać należy koncepcję pierwszą. W tym stanie rzeczy w najbliższych tygodniach Pracownia Konserwacji Zabytków w Szczecinie winny przystąpić do odpowiedniej adaptacji portalu katedry, gdzie „Drzwi” zostaną na tym samym miejscu, w którym oryginał znajdował się od połowy XII wieku do około 1400 roku.

W tym miejscu nie od rzeczy będzie przypomnieć głoszoną przez Joachima Lelewela hipotezę co do sposobu znalezienia się „Drzwi” w głównym portalu Sofijskiego Soboru (katedry św. Zofii lub Mądrości Bożej zbudowanej w latach 1045—1050) w Nowogrodzie Wielkim (Drzwi kościelne płockie i gnieźnieńskie z lat 1133, 1155 — Bruksela 1850 r.; nakładem I. K. Żupańskiego, Poznań 1857). Wykonane w latach 1152—1154 w Magdeburgu romańskie drzwi brązowe подарowane zostały około 1400 roku przez kapitułę katedralną lub książąt mazowieckich prawosławnym Nowogrodzianom (może z inspiracji króla Władysława Jagiełły, który bywał często w Płocku u swej siostry Aleksandry, żony księcia płockiego Ziemowita IV), celem ich pozyskania dla katolicyzmu. W tym czasie brat Jagiełły i Aleksandry Szymon (Semen) Lingwen Olgierdowicz (zastępca dowódcy wojsk litewsko-ruskich w bitwie pod Grunwaldem) był księciem Nowogrodu Wielkiego.

„Drzwi” zamówił biskup płocki Aleksander z Malonne (1129—1156) do zbudowanej przez siebie w latach 1130—1144 ówczesnie największej w Polsce katedry romańskiej pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP.